

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet	28.01.2016

Kommunereform - Status og videre arbeid

Forslag til vedtak

Formannskapet tar denne statusrapporten om Bodø kommunes arbeid med kommunereform og orientering om videre prosess til etterretning.

Sammendrag

Denne saken redegjør kort for de prosesser som Bodø kommune er en del av i forbindelse med kommunereformen.

Bodø kommune har med bakgrunn i bystyrets vedtak 29.oktober 2015 kun snakket med de kommuner som har tatt aktiv kontakt i etterkant av dette vedtaket. Dette er kommunene Steigen, Gildeskål, Beiarn, Saltdal, Rødøy og Røst. I tillegg har Saltdal tatt kontakt i januar og ønsker å tiltre det videre arbeid. Beiarn kommune har i kommunestyrevedtak den 20. januar vedtatt å fortsette som egen kommune og går dermed ut av det videre arbeid.

Stortinget har forutsatt at kommunene må fatte vedtak om hvem de eventuelt de vil slå seg sammen med innen 1.juli 2016. Skal vi nå denne fristen må det legges opp et stramt tidsløp.

Rådmannen ønsker derfor gjennom denne saken å orientere formannskapet om status og samtidig informere om at det legges opp til en sak til bystyret 10. februar 2016 hvor det tas stilling til det videre arbeid med kommunereformen fra Bodø kommune sin side. Saksdokumenter vil være klare i etterkant av at felles intensjonsgrunnlag er utarbeidet rundt 1. februar og sendes ut sammen med øvrige saksdokumenter til bystyret.

Saksopplysninger

Formålet med kommunereformen, som Stortinget sluttet seg til i Innst. 300S (2013-2014), er bl.a. å gi gode og likeverdige tjenester til innbyggerne der de bor og å sikre gode lokalsamfunn i hele landet. I tillegg ønsker man å styrke forutsetningene for en helhetlig samfunnsutvikling og gjøre kommunene så økonomisk solide at de kan takle uforutsette hendelser, drive effektivt og løse oppgaver som ikke er lovpålagte. Større kommuner kan ta ansvar for flere oppgaver og er ikke avhengig av nabokommuner for å løse lovpålagte oppgaver.

Da Stortinget behandlet Kommuneproposisjonen 2016 i juni 2015 viste flertallet til Innst. 300 S (2013-2014) der det het at *"alle kommuner har utredningsplikt i kommunereforma". I Innst. 375 S (2014-2015) utdyper flertallet at de i begrepet utredningsplikt legger til grunn "at alle kommunar skal ta aktivt del i kommunereforma. Dette inneber blant anna å ha dialog med nabokommunar, utgreie og vurdere aktuelle alternativ for så å ta stilling til om og i så fall kva kommunar ein ønskjer å gå saman med innan 1. juli."*

Det er knyttet betydelige økonomiske insentiver til å gjennomføre prosessen slik at vedtak om en eventuell sammenslåing blir gjort før 1. juli 2016. Det dekkes engangskostnader i størrelsesorden 30 – 60 millioner avhengig av antall kommuner som slås sammen. Det gis reformstøtte på 30 millioner som utbetales ved sammenslåing. I tillegg vil den nye kommunen gjennom inndelingstilskuddet beholde alle tilskudd i inntektssystemet, også regionale tilskudd basert på 2016-tall som om de fortsatt var to (eller flere) kommuner i 15 år etter sammenslåingen, før det trappes ned over 5 år. Dette gir økonomisk sikkerhet og forutsigbarhet langt frem i tid med tanke på basistilsskuddet (12.8 millioner), småkommunetilskudd (5,4 millioner) og Nord-Norgetilskudd.

Forslag til nytt inntektssystem for kommunene er på høring. I brev av 28. oktober 2015 har kommunalminister Sanner varslet at det vil bli vurdert endringer som innebærer at inntektssystemet ikke i samme grad som i dag kompensere for at små kommuner frivillig velger å stå alene. Nytt inntektssystem vil tre i kraft fra 2017. Konsekvenser av nytt inntektssystem vil bli vurdert i intensjonsgrunnlaget og også som egen hørings sak fra Bodø kommune.

Bodø bystyre behandlet i møte 29.oktober 2015 sak 15/121 «Kommunereform – status og videre prosess». Status for det arbeid som Bodø kommune har vært involvert i fra oppstart med reformarbeidet og frem til oktober 2015 ble presentert i denne saken. Bystyret fattet følgende vedtak:

«Bystyret tar oppsummeringen av det arbeidet som kommunene i Salten og regionrådet har gjennomført med kommunereformen, herunder sluttrapporten til BDO om utredning av kommunestruktur i Salten, til orientering.

Videre arbeid med kommunestruktur tas evt. opp dersom frivillige initiativ og/ eller vedtak kommer fra nabokommuner, og etter vedtak fra Bodø bystyre.»

Flere nabokommuner har fattet kommunestyrevedtak om å inngå samtaler med Bodø kommune og har tatt initiativ til slike samtaler. Det har derfor funnet sted flere samtaler på administrativt nivå (rådmannsnivå) mellom kommunene Steigen, Beiarn, Gildeskål, Røst, Rødøy og Bodø om en mulig fremtidig kommune under arbeidstittel «Ytre Salten». Inntrykket av denne prosessen er at det er en god og konstruktiv tone mellom kommunene og at det er et ønske om å få frem mulighetsbildet som ligger i å danne en ny kommune.

Som bakgrunn for disse samtalene ligger vedtak i de ulike kommunene. Steigen, Røst, Rødøy og Gildeskål har gjort retningsvalg mot Bodø og ønsker å danne en ny kommune med Bodø som kommunesenter. Kommunestyret i Beiarn behandlet saken 20. januar 2016 og fattet vedtak om ikke fortsette prosessen sammen med Bodø.

Saltdal kommune har gjort henvendelse til Bodø kommune med ønske om å tiltre i de prosesser som skjer i Ytre Salten på bakgrunn av formannskapsvedtak gjort 22. desember 2015. Det er altså seks kommuner per dags dato det er aktuelt å forhandle med.

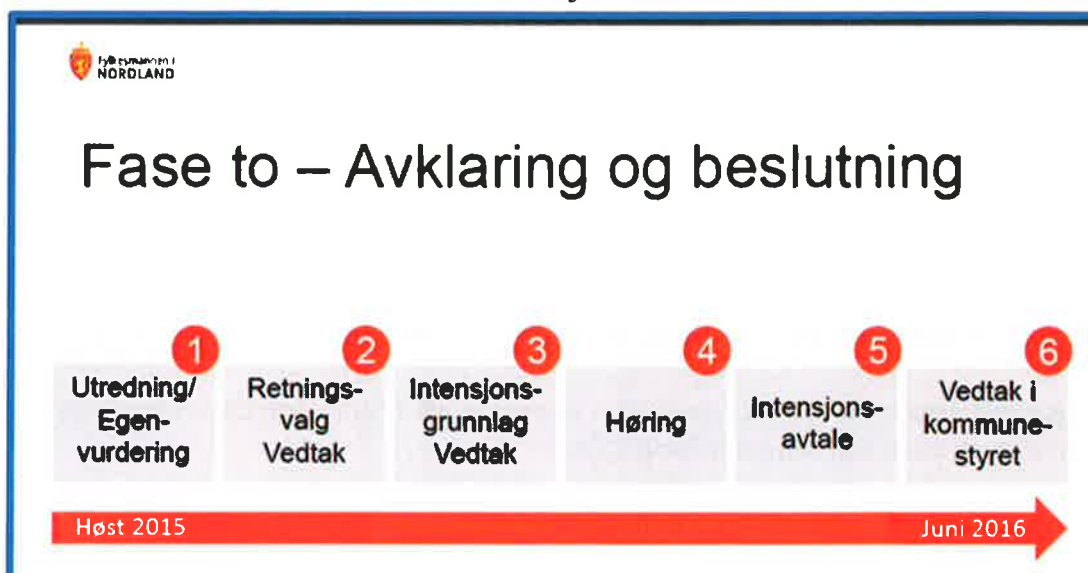
Bodø kommune har med bakgrunn i bystyrets vedtak 29. oktober 2015 kun snakket med de kommuner som har tatt aktiv kontakt i etterkant av dette vedtak. Det er i samtalene mellom kommunene for Ytre Salten-alternativet enighet om at andre kommuner som ønsker å slutte seg til denne prosessen er velkomne til det.

Vurderinger

I utredningsplikten som Stortinget har vedtatt ligger det at kommunene skal gjennomføre en egenrevisning av null-alternativet (fortsette som egen kommune) samt utrede ulike alternativer for kommunesammenslåing. Bodø kommune har deltatt i Salten regionråds sin utredning av mulighetsstudier for Salten. Videre er administrasjonen i sluttfasen av vurderingen av null-alternativet

På bakgrunn av de samtaler som har foregått på administrativt nivå er det også under utarbeidelse et intensjonsgrunnlag for en ny kommune i Ytre Salten. Intensjonsgrunnlaget er et faktabasert grunnlagsdokument for eventuelle videre forhandlinger på politisk nivå.

Tidsplanen som Stortinget har lagt opp til er veldig stram. Kommunene må fatte vedtak om de ønsker å stå alene eller hvem de eventuelt ønsker å slå seg sammen med innen 1. juli i år. I veiledningsmaterialet til Fylkesmannen er følgende fremdriftsplan anbefalt for kommunereformarbeidet frem mot vedtak i juni:

Intensjonsgrunnlaget er en sammenstilling av hvordan en eventuell ny kommune vil se ut. Intensjonsgrunnlaget danner grunnlaget for forhandlinger om en intensjonsavtale for en ny kommune. Intensjonsgrunnlaget fremstiller i så måte demografi, næringsutvikling, muligheter for utvikling av kommunale tjenester, samfunnsutvikling, ulike modeller for fordeling av

administrative oppgaver og ulike modeller for lokaldemokratiutvikling. Frist for kommunene til å komme med innspill til intensjonsgrunnlaget er 1. februar 2016.

Arbeidet utover våren er forsøkt lagt opp etter møtekalenderen til de ulike kommunene. Det må påregnes at det vil bli behov for å sette opp ekstraordinære formannskapsmøter og kommunestyremøter får å få gjennomført de nødvendige vedtak, innen Stortingets tidsfrister. På bakgrunn av møtekalendrene er følgende frister satt for det videre arbeid:

- 1. Februar: Felles intensjonsgrunnlag mellom kommunene Steigen, Beiarn, Gildeskål, Saltdal, Rødøy og Røst er ferdig utarbeidet.
- Innen 1. mars: Kommunestyrene har gjort vedtak på om de ønsker å gå videre inn i forhandlinger om intensjonsavtaler
- Innen 1. mai: Kommunene har forhandlet frem en eventuell felles intensjonsavtale
- Innen 1. juli: Kommunene gjør vedtak om fremtidig kommunestruktur.

Høring av innbyggerne vil skje på to ulike tidspunkter avhengig av hvilken metode som velges. Opinionshøring gjennomføres i perioden februar/mars i forkant av forhandlinger. Velges det å gjennomføres folkeavstemninger vil dette skje i mai/juni i etterkant av fremforhandlet intensjonsavtale.

For Bodø kommune betyr dette at det forberedes en bystyresak til møtet 10. februar 2016 der Bystyret vil bli forelagt følgende:

1. Felles utarbeidet intensjonsgrunnlag
2. Bodø kommunes egenvurdering av kommunale tjenester (null-alternativet)
3. Om Bodø skal delta i forhandlinger om intensjonsavtale med aktuelle nabokommuner
4. Utnevnelse av forhandlingsutvalg
5. Hvordan innbyggerhøring skal gjennomføres

Siden intensjonsgrunnlaget ikke er ferdig før 1. februar 2016 så må det gjennomføres et ekstraordinært formannskapsmøte i forbindelse med bystyremøtet den 10. februar 2016.

Det er viktig å understreke at den prosessen som skjer frem til 1. juli i år bare er starten på en lengre prosess frem mot en eventuell sammenslåing i 2020.

Etter at vedtak er fattet i kommunene vil Fylkesmannen oppsummere prosessene og sende en tilråding til departementet. Dette danner grunnlag for en stortingsproposisjon og vedtak om sammenslåing/kommunestruktur i Stortinget i løpet av 2017. Sammenslåing skal ordinært skje fra 2020.

Proessen videre fram mot eventuell sammenslåing fra 1. juli 2016 til 1. januar 2020 er av kommunal- og moderniseringsdepartementet beskrevet slik:

Konklusjon og anbefaling

Denne saken redegjør kort for de prosesser som Bodø kommune er en del av i forbindelse med kommunereformen.

Rådmannen ønsker gjennom denne saken å orientere formannskapet om status og samtidig informere om at det vil komme en sak til bystyret 10. februar 2016. Saksdokumenter vil være klare i etterkant av at felles intensjonsgrunnlag er utarbeidet rundt 1. februar 2016.

Det er et sterkt ønske fra de deltagende kommuner i det pågående arbeid at Bodø kommune innehar en pådriverrolle i det felles arbeidet. Et eksempel på dette er at Bodø kommune har sekretærfunksjonen for det felles intensjonsgrunnlaget som utarbeides. Fylkesmannen har også flere ganger påpekt at de store kommunene har et spesielt ansvar for å snakke med sine nabokommuner i dette arbeidet.

Rolf Kåre Jensen
Rådmann

Grete Kristoffersen
Utviklingsdirektør

Saksbehandler: Asgeir Jordbru

Trykte vedlegg:

Oversikt over vedtak i samarbeidende kommuner

Utrykte vedlegg:

Ingen

<Vennligst ikke slett noe etter denne linjen>

Følgende vedtak i nabokommuner ligger til grunn for det arbeid Bodø kommune gjør med kommunereformen:

Steigen kommune

I Steigen kommunestyres sak 52/15 kommunereform ble følgende innstilling fra formannskapet vedtatt den 10. september 2015. (15 mot 1 stemme)

«Formannskapet vedtar med bakgrunn i den framlagte utredning om en Nordsalten kommune samt arbeidsgruppens vurdering omkring en Indre Salten kommune at Steigen kommune på nåværende tidspunkt ikke skal gå inn i forhandlinger om intensjonsavtaler på noen av disse alternativene. Formannskapet vedtar også at der ikke skal gjennomføres en meningsmåling men at kommunens reformutvalg fortsetter forhandlingene med Bodø og de kommuner som ønsker å utrede en ny kommune med Bodø som sentrum. Forhandlingsresultatet vil være gjenstand for en endelig folkeavstemning på vinteren/våren 2016.»

Gildeskål kommune

I kommunestyresak 69/2015 kommunereform – fremdriftsplan ble følgende enstemmig vedtatt den 18. november 2015:

1. *«Rådmannen legger frem sin utredning om 0-alternativet i januar/februar 2016 når virkningene av det nye inntektssystemet er kjent.*
2. *Kommunenes forhandlingsutvalg trer i funksjon og tar opp igjen dialogen med Bodø kommune i november 2015.*
3. *Forhandlingsutvalget består av Formannskapetets medlemmer med tillegg av representantene Kennet Norum fra SV og Odd Hermann Kaspersen fra V/Krf.*
4. *Forhandlingsutvalget legger frem resultatet av sitt arbeid i mars 2016.*
5. *Det avholdes folkemøter i april 2016.*
6. *Rådgivende folkeavstemning avholdes i mai 2016.*
7. *Kommunestyret behandler retningsvalget i juni 2016.»*

Røst kommune

I kommunestyresak 59/2015 Fornyet søknad om utredning av Røstmodellen ble følgende enstemmig vedtatt den 5. november 2015:

«Røst kommunestyre vedtar å sende søknad om midler til videre utredning av Røstmodellen. Målet med utredningen er å finne ut hvordan mål og intensjoner i Røstmodellen kan ivaretas gjennom en lokalstyremodell innenfor Bodø kommune.»

Rødøy kommune

I kommunestyresak 076/2015 «Kommunereform – retningsvalg» ble følgende vedtatt

1. «Rødøy kommune konsentrerer det videre arbeidet om kommunereform til utredningsalternativet ny kommune i Salten, med Bodø og omkringliggende kommuner.
2. Ordfører, politisk arbeidsgruppe og rådmannen gis fullmakt til å utarbeide felles fremdriftsplan med samarbeidende kommuner, og å jobbe videre med fremforhandling av intensjonsgrunnlag.
3. Arbeidsgruppe:

Medlemmer	Varamedlemmer
Anita Tustervatn	Jon Egil Johansen
Tone Hammersmark Olsen	Inger Dagmar Monsen
Arne Tore Bang	Tove Engseth
Frank K. Heimdahl	Torsten Simonsen
Olav Terje Hoff	Per Ivar Myrbekk
Vidar Solheim	Kjell Viggo Ovesen

Rådmannen bes utrede eventuelle grensejusteringer som konsekvens av retningsvalget.»

Saltdal kommune

Saltdal kommune fattet i formannskapssak PS 168/15 «Kommunereformen – Veien videre – Intensjonsgrunnlag» følgende vedtak.

- «Det oppnevnes en arbeidsgruppe som består av ordfører, varaordfører, opposisjonsleder, rådmann og kommunalleder til å intensivere det videre arbeidet med kommunestruktur.
- Saltdal kommune inngår avtale med å utarbeide et intensjonsgrunnlag med Fauske, Sørfold, Beiarn og Hamarøy
- Saltdal kommune inngår avtale med Bodø kommune for å utarbeide et intensjonsgrunnlag for å være med i utredning av Stor Salten kommunestruktur.
- Saltdal kommune utreder nullalternativet – Saltdal som egen kommune.»